

INFORMATOR MUZEUM W GRUDZIĄDZU

Rok VI Nr 1-3(55-57)

styczeń—marzec 1965 r.

Muzeum w Grudziądzu jest otwarte: we wtorki, środy i piątki w godz. 10,00—18,00, czwartki i soboty w godz. 10,00—15,00, w niedziele i święta w godz. 10,00—14,00. W poniedziałki i dni poświęczone Muzeum jest zamknięte. We wtorki wstęp bezpłatny. W pozostałe dni opłata wynosi: 1 zł, ulgowa 0,50 zł, a dla grup powyżej 10 osób — 0,25 zł od osoby.

W bieżącym roku Grudziądz obchodzi jubileusz 900-lecia swego istnienia, w tym 20-lecie w Polsce Ludowej. Do dziś zachowało się wiele zabytkowych obiektów sztuki i architektury, charakterystycznych dla wieków od XV do XVIII. Oto panorama miasta od strony Wisły, przedstawiająca kompleks zabytkowych spichrzy gotyckich, wieżę kościoła farnego i fragment wieży obecnej siedziby Prezydium Miejskiej Rady Narodowej (dawne kolegium jezuickie)

WYSTAWY STAŁE

- * PRADZIEJE ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ
- * HISTORIA GRUDZIĄDZA
- * MALARSTWO POLSKIE PRZEŁOMU XIX i XX WIEKU
- * GALERIA WSPÓŁCZESNEGO MALARSTWA POMORSKIEGO

WYSTAWY CZASOWE

SZTUKA ZIEMI BYDGOSKIEJ 1945—1964. Wielka ekspozycja ze zbiorów Muzeum w Grudziądzu, urządzona w ramach obchodów 20-lecia Polski Ludowej. Składają się na nią trzy wystawy: **Galeria Współczesnego Malarstwa Pomorskiego** (wzbogacona o nowe nabytki), **Współczesna Grafika Artystyczna**, **Rzeźba Współczesna**. Ekspozycja liczy ogółem **273 prace 65 artystów** z województwa bydgoskiego, w tym: 157 obrazów olejnych 50 autorów, 78 grafik 21 autorów oraz 38 rzeźb 4 autorów. Wystawa czynna jest w gmachu Muzeum od dnia 17 lipca 1964 r.

PLAKAT KUBAŃSKI. Wystawa współczesnego plakatu kubańskiego,

złożona z 67 barwnych prac, ekspozycyjnych uprzednio w Warszawie. Współorganizatorem wystawy jest Ministerstwo Kultury i Sztuki — Zespół do Spraw Plastyki. Ekspozycja była dostępna w salach grudziądzkiego Muzeum w okresie od 7 lutego do 7 marca 1965 r.

GRAFIKA EWELINY SZCZECH. Ekspozycja indywidualna prac współczesnej artystki toruńskiej, absolwentki Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Całość obejmuje 36 monotypii, powstałych w roku 1964. Wystawa czynna jest w salach grudziądzkiego Muzeum od dnia 12 marca 1965 r.

WYSTAWY RUCHOME

MALARSTWO I GRAFIKA ARTYSTÓW WOJEWÓDZTWA BYDGOSKIEGO W KWIDZYNIE. Ekspozycja 27 prac malarskich i graficznych artystów naszego województwa, uruchomiona w dniu 1 grudnia 1964 r. w Muzeum na Zamku w Kwidzynie. Wszystkie dzieła, a wśród nich prace T. Niesiołowskiego, S. Borysowskiego, Kotlarczyków, S. Wojciechowskiego, I. Kuźdowicz i in., pochodzą ze zbiorów grudziądzkiego Muzeum. Wystawę zamknięto 8 marca 1965 r.

ROSYJSKIE MALARSTWO RODZAJOWE. Wystawa 12 reprodukcji rosyjskiego malarstwa rodzajowego — z cyklu „Reprodukcje malarstwa rosyjskiego i radzieckiego” ze zbiorów grudziądzkiego Muzeum — urządzona w Międzyzakładowym Klubie Związków Zawodowych Pra-

cowników Przemysłu Spożywczego i Cukrowniczego w Grudziądzu w dniu 22 grudnia 1964 r.

SZTUKA WSCHODNIA ZE ZBIORÓW MUZEUM W GRUDZIĄDZU. Wystawka 16 eksponatów ceramiki chińskiej i japońskiej, urządzona ze zbiorów naszego Muzeum w Klubie Szpitala przy ul. Świerczewskiego 57. Ekspozycję udostępniono przewidzianym w okresie od 12. II. do 17. III. 1965 r.

GRUDZIĄDZ 1945 w FOTOGRAFII. To tytuł wystawy oświatowej zorganizowanej w grudziądzkim Klubie Poligrafa (pl. Wolności 5) z okazji 900-lecia istnienia i 20-lecia wyzwolenia miasta. Całość składa się z 20 fotosów przedstawiających Grudziądz bezpośrednio po wyzwoleniu spod okupacji hitlerowskiej. Wystawę otwarto dnia 25 lutego 1965 r.

OZDOBNA CERAMIKA KASZUBSKA. Wystawa 23 eksponatów ozdobnej ceramiki kaszubskiej, zorganizowana w Klubie Szpitala przy ul. Świerczewskiego 57. Pokaz za-

wiera ozdobne naczynia użytku codziennego, wykonane w pracowni znanego garncarza kaszubskiego — Necla. Wystawę udostępniono zwiedzającym w dniu 17 marca 1965 r.

Z NASZEGO MUZEUM

Frekwencja zwiedzających zbiory grudziądzkiego Muzeum — zarówno w gmachu Muzeum jak i na wystawach ruchomych, organizowanych poza stałym terenem ekspozycyjnym — przedstawia się w roku 1964 następująco:

A. Wystawy w gmachu Muzeum odwiedziło **ogółem 29.395 osób**, w tym **397 wycieczek z 16.397 uczestnikami**. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 64 r. czynne były w gmachu Muzeum (obok wystaw stałych) następujące ekspozycje czasowe, które obejmowała podana niżej liczba osób:

1. GRAFIKA HERBERTA TUCHOLSKIEGO: 1—19. I. (przedłużenie z roku 1963) — 652 osoby, w tym 13 wycieczek z 319 uczestnikami.
2. GRUDZIĄDZ W DOKUMENCIE ARCHIWALNYM: 1—30. I. (przedłużenie z roku 1963) — 1.773 osoby, w tym 32 wycieczki z 1.094 uczestnikami.
3. PIĘKNO GRUDZIĄDZA I ZIEMI CHEŁMIŃSKIEJ: 1—31. I. (przedłużenie z roku 1963) — 1.780 osób, w tym 32 wycieczki z 1.094 uczestnikami.
4. Grafika I CERAMIKA WSPÓŁCZESNYCH ARTYSTÓW KRAKOWSKICH — STEFANII DRETTLER-FLIN, ZYGMUNTA FLINA i ADAMA MŁODZIANOWSKIEGO: 29. I. — 3. III. — 3.063 osoby, w tym 75 wycieczek z 2.104 uczestnikami.
5. WYSTAWA PRAC JANA SZKARADKA: 1. II. — 3. III. — 3.006 osób, w tym 73 wycieczki z 2.078 uczestnikami.
6. POMNIK WALKI I MĘCZEŃSTWA WE WSPÓŁCZESNEJ RZEŻBIE POLSKIEJ: 17. III. — 20. IV. — 2.075 osób, w tym 42 wycieczki z 1.257 uczestnikami.
7. WYSTAWA PRAC MALARZY RADZIECKICH: 25. IV. — 31. V. — 6.887 osób, w tym 165 wycieczek z 5.671 uczestnikami.
8. 20-LECIE POLSKI LUDOWEJ W FOTOGRAFII ARTYSTYCZNEJ: 5. VI. — 5. VII. — 2.252 osoby, w tym 54 wycieczki z 1.759 uczestnikami.
9. SZTUKA ZIEMI BYDGOSKIEJ 1945—1964: 17. VII. — 31. XII. — 10.726 osób, w tym 159 wycieczek z 6.648 uczestnikami.

B. Wystawy w różnych punktach miasta odwiedziło ogółem **61.945 osób**. Szczegółowe zestawienie przedstawia się następująco:

I. Klub Szpitala przy ul. Świerczewskiego 57

1. MEDALE POLSKI LUDOWEJ: 1—22. I. (przedłużenie z roku 1963) — 730 osób.
2. BROŃ SIECZNA Z XIX i XX WIEKU: 23. I. — 25. II. — 800 osób.

3. MALARSTWO ROSYJSKIE I RADZIECKIE W REPRODUKCJI: 23. I. — 25. II. — 1.800 osób.
 4. MALARSTWO ROSYJSKIE I RADZIECKIE W REPRODUKCJI (część II): 2. IV. — 11. V. — 5.180 osób.
 5. POKAZ BAGNETÓW Z XVIII, XIX i XX WIEKU: 18. III. — 23. IV. — 850 osób.
 6. STARODRUKI: 29. IV. — 17. VI. — 5.160 osób.
 7. KAFLE GDAŃSKIE I MAZURSKIE: 17. VI. — 31. VII. — 1.040 osób.
 8. PORTRETY W REPRODUKCJI: 11. VII. — 5. XII. — 8.895 osób.
 9. WYROBY CECHOWE Z METALU: 28. IX. — 5. XII. — 5.300 osób.
- II. Międzypokładowy Klub Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Spożywczego i Cukrowniczego.
1. GRAFIKA ARTYSTÓW POMORSKICH: 1. I. — 5. II. (przedłużenie z roku 1963) — 5.670 osób.
 2. MALARSTWO POMORSKIE (ze zbiorów GWMP): 6. II — 4. VII. — 12.000 osób.
 3. GRAFIKA LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO: 4. VII. — 22. X. — 4.000 osób.
 4. ROSYJSKIE MALARSTWO RODZAJOWE: 22. X. — 31. XII. — 300 osób.
- III. Klub Sportowy „Olimpia” nad Wisłą
1. MALARSTWO ARTYSTÓW POMORSKICH: 1. I. — 27. III. (przedłużenie z roku 1963) — 220 osób.
 2. REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO I RADZIECKIEGO: 1. VII. — 22. X. — 10.000 osób.
- IV. Klub Jednostki WP nr 2541
1. REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO I RADZIECKIEGO: 24. VI. — 7. XI.
- C. Wystawy w powiecie grudziądzkim zwidziło ogółem **4.825 osób**. Szczegółowe zestawienie przedstawia się następująco:
- I. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łasinie
1. REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO: 1. I. — 31. III. (przedłużenie z roku 1963) — 2.922 osoby.
- II. Wiejski Dom Kultury w Dusocinie
1. MALARSTWO PORTRETOWE W REPRODUKCJI: 1. I. — 20. III. (przedłużenie z roku 1963) — 50 osób.
 2. GRAFIKA ARTYSTÓW POMORSKICH: 2. IV. — 11. V. — 500 osób.
 3. REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO: 11. V. — 7. VII. — 553 osoby.
 4. FOTOGRAFIKA JANA KIEPUSZEWSKIEGO: 8. VII. — 24. X. — 200 osób.
 5. REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO: 24. X. — 11. XII. — 300 osób.

III. Szkoła Podstawowa w Dusocinie

1. REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO: 23. IX. —
— 11. XII. — 300 osób.

D. Wystawy poza miastem i powiatem grudziądzkim odwiedziło ogółem 23.180 osób. Zestawienie szczegółowe przedstawia się następująco:

I. Powiatowy Dom Kultury w Radziejowie Kujawskim oraz Wiejskie Ogniska Kultury w Byczu, Lublinie, Morzycach i Morzyczynie

1. REPRODUKCJE MALARSTWA ROSYJSKIEGO: 1. I. — 24. II. (przedłużenie z roku 1963) — 8.800 osób.

II. Wiejski Dom Kultury w Stronnie (pow. Bydgoszcz)

1. GRAFIKA LEONA WYCZÓŁKOWSKIEGO: 1. I. — 7. II. (przedłużenie z roku 1963) — 1.800 osób.
2. GRAFIKA ARTYSTÓW POMORSKICH: 7. II. — 25. III. — 2.700 osób.
3. MALARSTWO PORTRETOWE W REPRODUKCJI: 25. III. — 11. V. — 2.100 osób.
4. ROSYJSKIE MALARSTWO PEJZAŻOWE W REPRODUKCJI (część I): 11. V. — 6. VII. — 2.600 osób.
5. ROSYJSKIE MALARSTWO PEJZAŻOWE W REPRODUKCJI (część II): 6. VII. — 10. XII. — 80 osób.

III. Liceum Ogólnokształcące w Chełmnie

1. MALARSTWO POMORSKIE (ze zbiorów GWMP): 19. IX. — 1. XII. — 4.600 osób.

IV. Muzeum w Kwidzynie

1. MALARSTWO I GRAFIKA ARTYSTÓW WOJEWÓDZTWA BYDGOSKIEGO: 1—31. XII. — 500 osób.

Tak więc frekwencja zwiedzających zbiory grudziądzkiego Muzeum w roku 1964 (zarówno w gmachu muzeum jak i poza stałym terenem ekspozycyjnym) wyniosła **119.345 osób**.

Poza tym w roku 1964 ogłoszono 18 odczytów (oprócz wykładów dla słuchaczy Studium Wychowania Estetycznego) dla 1.289 słuchaczy, zorganizowano 34 projekcje filmowe na terenie powiatu grudziądzkiego dla 1.755 widzów oraz urządzono 2 koncerty w gmachu Muzeum dla 130 uczestników.

W pierwszym kwartale br. kontynuowane były wykłady dla słuchaczy Studium Wychowania Estetycznego przy naszym Muzeum. Oto ich spis:

12. I. — dr Aleksander Wojciechowski: „Główne kierunki współczesnego malarstwa” (59 słuchaczy)

19. I. — mgr inż. arch. Stefan Klajbor: „Dzieło architektury a jego konkretyzacja; charakterystyka głównych stylów w historii architektury” (54 słuchaczy)

26. I. — mgr inż. arch. Marian Plebanek: „Tendencje współczesnej architektury” (50 słuchaczy)

2. II. — dr Leon Witkowski: „Geneza melodii — główne formy muzyczne” (52 słuchaczy)

9. II. — dr Leon Witkowski: „Główne fragmenty dziejów muzyki rosyjskiej” (40 słuchaczy)

16. II. — dr Leon Witkowski: „Muzyka narodów pozaeuropejskich” (37 słuchaczy)

24. II. — dr Leon Witkowski: „Kultura muzyczna Polski Ludowej” (42 słuchaczy)

2. III. — mgr Jarosław Szymkiewicz: „Aktor a widz; różne style budowy dzieł teatralnych; wpływ dekoracji na odbiór dzieła” (43 słuchaczy)

9. III. — mgr Jarosław Szymkiewicz: „Charakterystyka kilku wybranych dzieł teatru współczesnego” (42 słuchaczy)

23. III. — mgr Jarosław Szymkiewicz: „Widowisko filmowe na pograniczu wielu sztuk; film a inne sztuki przedstawiające; organizacja czasu i przestrzeni w filmie” (38 słuchaczy)

30. III. — mgr Jarosław Szymkiewicz: „Główne typy filmów; sposoby reagowania na dzieło filmowe; rozwój filmu polskiego w latach powojennych” (45 słuchaczy).

Do kilkuletniej przerwy — w lutym br. — odwiedził nasze Muzeum prof. Jerzy Remer, dyrektor Muzeum Okręgowego w Toruniu.

Nasze Muzeum w dniu 22 lutego br. było miejscem zebrania sprawozdawczo-wyborczego koła terenowego nr 1 Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Po zebraniu zorganizowano spotkanie na wystawie historycznej, połączone z prelekcją na temat 900-lecia Grudziądza. Prelekcję dla 38 słuchaczy — uczestników zebrania wygłosił adiunkt Muzeum Józef Błachnio.

Czynną w okresie od 7 lutego do 7 marca br. wystawę plakatu kubańskiego, zorganizowaną przy współdziałaniu Ministra Kultury i Sztuki — Zespołu d/s Plastyki, zwiedziły ogółem 2.094 osoby, w tym 43 wycieczki z 1.275 uczestnikami.

Z nowym rokiem zaszły w naszym Muzeum zmiany personalne: z dniem 31 grudnia 1964 r. mgr Zbigniew Czerny zrezygnował ze stanowiska dyrektora Muzeum. Od stycznia 1965 r. pełniącym obowiązki dyrektora Muzeum jest adiunkt Józef Błachnio.

W ramach współpracy grudziądzkiego Muzeum z młodzieżą ożywione zostały kontakty ze szkołami średnimi oraz podstawowymi miasta i powiatu. W ciągu stycznia i lutego 1965 r. kierownik działu archeologii mgr Marian Tuszyński odbył szereg rozmów z dyrektorami szkół średnich i kierownikami szkół podstawowych, poświęconych zagadnieniu korzystania przez szkoły z ekspozycji archeologicznej w naszym Muzeum. Wygłosił on także pogadanki: na konferencji kierowników szkół podstawowych miasta i powiatu (w Szkole Podstawowej nr 3 i nr 12) oraz dla młodzieży starszych klas Liceum Pedagogicznego dla Wychowawczyń Przedszkoli w Grudziądzu, na temat sposobów zwiedzania wystawy archeologicznej, a także postępowania w razie znalezienia zabytków lub stanowisk archeologicznych.

(bos)

NOWE DARY

W okresie od 1 grudnia 1964 r. do 28 lutego 1965 r. Muzeum w Grudziądzu pozyskało bezpłatnie 36 eksponatów i archiwaliów.

Oto nazwiska Ofiarodawców i złożone dary:

Ob. Antoni Wiczorek z Wałdowa, pow. Grudziądz — szeląg krzyżacki i trzy jednogroszówki Zygmunta I, znalezione podczas niwelacji piaszczystego wzniesienia w pobliżu starej szkoły w Wałdowie.

Ob. Marcin Golejuch z Wałdowa — toporek kamienny z niedokończonym otworem, znaleziony podczas prac rolnych na polu położonym pomiędzy strugą a drogą polną przy działce nr 82.

Cech Rzemieślników Różnych w Grudziądzu — dwa sztandary: cechu ślusarzy z 1895 r. i cechu piekarzy z 1900 r.; osiem tłoków pieczętnych z XVIII—XX w. oraz cztery wydawnictwa drukowane w Pomorskiej Drukarni Rzemieślniczej w Grudziądzu.

Ob. Antonina Hoffmanowa-Krzemieniewska z Grudziądza (ul. Stara 17/19) — dyplom uznania wydany Ofiarodawczyni przez Związek Ociemniałych Wojskowych na Wielkopolskę, Pomorze i Górny Śląsk w Bydgoszczy dnia 29. XII. 1931 r.; złotą odznaką Członka Dożywoźnego Polskiego Czerwonego Krzyża, nadaną Ofiarodawczyni przez Zarząd Główny PCK w Warszawie w pierwszych latach okresu międzywojennego; fotografię zbiorową członków Zarządu PCK w Grudziądzu; afisz — VERORDNUNG, wydany przez władze okupacyjne w Grudziądzu dnia 31. X. 1939 r.

Ob. Stefania Wawrzyniakowa z Grudziądza — trzy egzemplarze prasy grudziądzkiej z XIX/XX w.

Kierownictwo Szkoły Podstawowej w Boguszewie, pow. Grudziądz — medalik ozdobny z brązu z około przełomu XVI—XVII wieku.

Ob. Lech Całbecki z Grudziądza (ul. Pułaskiego 18) — akt erekcyjny odsłonięcia w dniu 16. II. 1930 r. pomnika Nieznanego Żołnierza w Grudziądzu oraz dwie wypełnione kartoteki Miejskiego Biura Meldunkowego z okresu międzywojennego.

Ob. N. N. z Grudziądza — tableau Zarządu Towarzystwa Upiększenia Miasta Grudziądza z 1930 r., wykonane przez fotografa L. Poznańskiego.

Ob. mgr Stanisław Reszkowski z Grudziądza — zdjęcie fotograficzne (format 12×18) nieistniejącego obecnie gmachu, w którym w okresie międzywojennym mieścił się internat, a w czasie okupacji — kwatery miejscowego „Selbstschutzu” i miejsce męczeństwa Polaków.

Uczeń Roman Lewandowski z kl. V b. Szkoły Podstawowej nr 13 w Grudziądzu — żeton bity w brązie z podobizną Bismarcka (na awersie) oraz słowami: „My Niemcy boimy się tylko Boga, a poza tym niczego na świecie” (na rewersie).

Ponadto **ob. Urszula Straus z Grudziądza** przekazała w depozyt album formatu 35×45 pt. „Pierwsza pomorska wystawa rolnictwa i przemysłu w Grudziądzu 26. VI—12. VII. 1925 r.”, zawierający 181 zdjęć z wystawy.

Wszystkim Ofiarodawcom Dyrekcja Muzeum w Grudziądzu składa tą drogą wyrazy serdecznego podziękowania.

(J. Bł.)

WYDAWNICTWA NADEŚLANE

Artistas Italianos de Hoje, Venezia 1963 (dar Archivio Storico d'Arte Contemporanea della Biennale di Venezia).

Bologna Ferdinando — Opere d'Arte nel Salernitano dal XII al XVIII secolo, Napoli 1955 (dar Soprintendenza alle Gallerie e alle Opere d'Arte della Campania — Napoli).

Galleria di Palazzo Bianco, catalogo provvisorio, Genova 1961 (dar Belle Arti del Comune — Genova).

- Galleria di Palazzo Rosso**, catalogo provvisorio, Genova 1961 (dar j. w.).
- Kunstjahrbuch der Stadt Linz — 1962**, Wien und München 1962 (dar Stadtmuseum Linz (Donau — Austria).
- Longhi Roberto — „L'Ecce Homo” del Caravaggio a Genova**, Sansoni-Firenze 1954 (dar Belle Arti del Comune — Genova).
- Marcenaro Caterina — Un Ritratto del Pisanello Ritrovato a Genova**, Genova 1959 (dar j. w.).
- Morassi Antonio — Mostra del Magnasco**, catalogo, Genova 1949 (dar Comune di Genova.
- Mostra di Candido Portinari**, catalogo, Milano 1963 (dar Direzione Civiche Raccolte d'Arte Castello-Sforzerco, Milano).
- Museo del Tesoro di San Lorenzo in Genova**, Genova b. r. (dar Belle Arti del Comune — Genova).
- Tassi Roberto — Mostra retrospettiva di Latino Barilli**, Parma 1963 (dar Galleria Nazionale — Parma).
- III Mostra di Restauri**, Napoli 1954 (dar Museo di S. Martino — Napoli).
- XXXI Biennale Internazionale d'Arte — Venezia 1962**, Venezia 1962 (dar la Biennale di Venezia).
- III Doroczna wystawa plastyków łowickich**, Łowicz 1963 (dar Muzeum Narodowego — Oddział w Łowiczu).
- Quintavalle Augusta Ghidiglia — Artisti alla Certe di Francesco i D'este**, Modena 1963 (dar Soprintendenza alle Gallerie di Modena).
- Wystawa rysunków i temper Jolanty i Zbigniewa Papke**, Bydgoszcz 1963 (dar. KPTK z Bydgoszczy).
- Wystawa rzeźb i tkanin okręgu warszawskiego ZPAP**, katalog, Warszawa 1963 (dar CBWA z Warszawy).
- Rocznik Muzeum Świętokrzyskiego**, tom I, Kraków 1963 (dar Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach).

(now)